

Skolnärvaro och närvarokultur

Främja skolnärvaro

Forskning visar att närvaro främjas genom att arbeta med närvaro för alla elever, inte bara för dem som är i riskzonen att utveckla problematisk frånvaro. Forskning visar även på att kartläggning av orsakerna till frånvaro ökar skolans förutsättningar att förebygga frånvaro på skolnivå.

På en övergripande nivå i skolorganisationen är faktorer som främjar närvaro:

- att undvika förflyttningar
- sammanhängande skoldagar
- elevantal – klasstorlek
- överlämningar vid övergångar

Ytterligare faktorer i skolmiljön som främjar närvaro är

En god social skolmiljö

- Trygghet och goda relationer
- Förebygga kränkningar, diskriminering och mobbning
- Tydliga och konsekventa regler

En god fysisk skolmiljö

- Ljud, ljus, luft
- Lokalernas placering och utformning
- Välskötta lokaler och omhändertagen miljö

Ett gott pedagogiskt stöd

- Upptäckt av elevs behov av stöd eller utmaning
- Erbjuder hjälp i respektive ämne vid ströfrånvaro
- Känsla att höra hemma i skola, att känna skolanknytning
- Känsla av att vara accepterad, uppskattad och inkluderad
- Elevers delaktighet och inflytande
- Tillgänglig lärmiljö
- Rätt stöd utifrån identifierade behov
- Utmanande och stimulerande miljö

Med inspiration av Malin Gren Landel

Närvarokultur

För att skapa och stärka närvaro krävs ett synligt och systematiskt arbete med närvarokultur på skolan, arbetet ska förmedla vikten av närvaro och förväntningar på närvaro. Närvarokultur är något som skapas både i skolan och hemma. Ett fungerande systematiskt arbete samt tydliga rutiner kring närvaroarbetet på skolenheten möjliggör ofta ett förebyggande och främjande arbetet.

Ett systematiskt arbete kännetecknas av:

- att all personal känner till de riktlinjer som finns i kommunen
- att definitionen av skolfrånvaro är kända av alla pedagoger
- att kontinuerligt gå igenom frånvarostatistik
- att korrekta scheman finns
- att regelbundet prata om skolnärvaro/frånvaro vid t.ex. elevhälsoteamträffar, resultat- och utvecklingssamtal och arbetsplatsträffar.
- att skolans förebyggande arbete kring skolnärvaro finns tydligt i skolans elevhälsoplan och mål.

Skolan behöver tala om närvaro med både elever och vårdnadshavare vid t.ex. utvecklingssamtal och i informationsbrev. Skolan behöver även förutsätta närvaro och signalera vikten av närvaro till vårdnadshavarna. Reagera med förvåning på frånvaro som inte handlar om sjukdom. Samtala om närvaro på utvecklingssamtalen, oavsett vilken närvaro eleven har, visa på samband med skolresultat och närvaro.

VISA SAKNAD!

Problematisk skolfrånvaro

I Umeå kommun finns det

- en upparbetad rutin för hantering av skolfrånvaro
- ett arbetsmaterial som stöd för kartläggning av orsaker till frånvaro
- handlingsplaner att använda vid problematisk skolfrånvaro

Dessa dokument och mer finns att läsa på [Problematisk skolfrånvaro, Intranätet](#)

Läs mer:

Anna Klockar & Mia Westman *Med sikte på skolnärvaro*, Bonnierförlaget Lära, 2020

Heléne Wallerstedt *Elever med hög frånvaro, vad kan skolan göra?* Natur & Kultur, 2019

Malin Gren Landell *Främja närvaro, att förebygga frånvaro i skolan*, Natur & Kultur, 2018

Marie Gladh, Sjödin *Saknad i skolan, en vägledning för lärare, att arbeta tvärprofessionellt med hemmasittare*, Gothia Fortbildning AB, 2018

A Borg & G Carlsson Kendall *Utanförskap i skolan, förebygg och åtgärda med Nytorpsmodellen* Studentlitteratur AB 2018